

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
Кафедра стрільби та технічних видів спорту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри СтаТВС

_____ Виноградський Б.А.

“ _____ ” _____ 20__ року

Лекція № 4

з дисципліни «Теорія і методика обраного виду спорту та СПВ»

(стрілецькі види спорту)

для студентів III курсів факультету фізичної культури і спорту

для студентів III курсу факультету педагогічної освіти

денної форми навчання

галузь знань: 01 - «Освіта/Педагогіка»

спеціальність: 017 – «Фізична культура і спорт»

спеціальність: 014 – «Середня освіта», предметна

спеціалізація: 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)»

перший бакалаврський рівень

Львів

2021-2022 навчальний рік

«Організація роботи ДЮСШ, СДЮШОР з стрільби кульової»

Навчальні та виховні цілі

Ознайомити з історичними аспектами зародження та розвитку стрілецьких видів спорту у світі. Висвітлити основні етапи та рушійні сили розвитку стрілецьких видів спорту. Показати позитивний вплив спорту на розвиток суспільства.

Навчальні питання і розподілення часу

Вступ – 5 хв.

1. Особливості діяльності ДЮСШ, СДЮШОР – 25 хв.

2. Особливості нормативної документації – 25 хв.

3. Значення ДЮСШ, СДЮШОР в підготовці спортсменів – 25 хв.

Заключення та відповіді на запитання – 10 хв.

Навчально-матеріальне забезпечення

Фото відео матеріали, плакати.

Навчальна література

1. Виноградський Б. Теорія і методика спортивної стрільби з гвинтівки : навч. посіб. / Богдан Виноградський, Андрій Демічковський. – Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2021. – 168 с.
2. Виноградський Б. Теорія і методика стрільби стендової : навч. посіб. / Б. Виноградський, Р. Грибовський. - Львів : ЛДУФК ім. І. Боберського, 2020. - 84 с.
3. Демічковський А.П., Лопатьєв А.О., Пітин М.П. Проблеми тактичної підготовки // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Київ: 2015. “Науково-педагогічні проблеми фізичної культури/фізична культура і спорт” випуск 10 (65) 15 – с. 45-48.
4. Демічковський А. Проблема тактичної підготовки в багаторічній підготовці спортсменів із кульової стрільби // Спортивний вісник Придніпров'я. – Дніпро: 2017. Науково-практичний журнал № 2 – с. 54-58.
5. Пятков В.Т. теорія і методика стрілецького спорту, Львів 1999р. підрозділ 1.1. 5-12 сторінки.
6. <http://www.shooting-ukraine.com>
7. <http://www.issf-sports.org>
8. <http://www.pzss.org.pl>

Кожна спортивна школа повинна володіти певним переліком нормативних документів, якими вона керується у своїй діяльності, в першу чергу – це Положення про ДЮСШ, Наказ та Положення про затвердження категорій ДЮСШ, Про організацію навчально-тренувальної роботи ДЮСШ, Положення про надання категорій ДЮСШ, Положення про присвоєння категорій тренерам-викладачам зі спорту, Єдина спортивна класифікація України.

Дитячо-юнацька спортивна школа (далі – спортивна школа) є позашкільним навчальним закладом спортивного профілю – закладом фізичної культури і спорту, який забезпечує розвиток здібностей вихованців в обраному виді спорту, визнаному в Україні, створює необхідні умови для гармонійного виховання, фізичного розвитку, повноцінного оздоровлення, змістовного відпочинку і дозвілля дітей та молоді, самореалізації, набуття навичок здорового способу життя, підготовки спортсменів для резервного спорту.

Спортивна школа у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, наказами Мінмолодьспорту, МОН, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, цим Положенням і власним статутом.

Дія Положення поширюється на такі типи спортивних шкіл, як комплексні дитячо-юнацькі спортивні школи, дитячо-юнацькі спортивні школи з видів спорту, дитячо-юнацькі спортивні школи для інвалідів, спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи олімпійського резерву, спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи для інвалідів паралімпійського та дефлімпійського резерву незалежно від їх підпорядкування та форми власності.

Спортивна школа у місті повинна мати у штатному розписі не менше ніж вісім ставок тренера-викладача, з них не менше чотирьох штатних одиниць; у сільській місцевості – не менше ніж чотири ставки, з них не менше двох штатних одиниць (спортивна школа для інвалідів – відповідно чотири і три), а також власну або орендовану матеріально-технічну базу, науково-методичне і медичне забезпечення, необхідні кошти, зокрема фонд оплати праці. У комплексних дитячо-юнацьких спортивних школах діють відділення не менш як з двох видів спорту.

Відділення з певного виду спорту спортивної школи може включати:

- групи початкової підготовки, в яких здійснюється відбір обдарованих вихованців для подальшої спеціалізації в обраному виді спорту, забезпечується підвищення у них інтересу до регулярної рухової активності, розвиток здібностей, формування морально-етичної і вольової поведінки, опанування вихованцями основ техніки і тактики обраного виду спорту;

- групи попередньої базової підготовки, в яких здійснюється підготовка вихованців до тренувальних та змагальних навантажень, необхідних для досягнення високих спортивних результатів, забезпечується підвищення

рівня фізичної підготовки та поліпшення спортивних результатів вихованців;

- групи спеціалізованої базової підготовки, до яких залучається оптимальна кількість перспективних вихованців з метою спеціалізованої спортивної підготовки для досягнення ними високих спортивних результатів;

- групи підготовки до вищих досягнень для забезпечення досягнення вихованцями високих спортивних результатів на всеукраїнських та міжнародних змаганнях, підготовки резерву до національних збірних команд України.

Спортивна школа підлягає державній атестації, яка проводиться не рідше одного разу на 10 років у порядку, встановленому МОН. Результати державної атестації спортивних шкіл оприлюднюються у засобах масової інформації.

Спортивним школам у порядку, встановленому Мінмолодьспортом, надається:

- вища категорія – Мінмолодьспортом за поданням Міністерства освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, структурних підрозділів з фізичної культури та спорту обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій;

- перша категорія – Міністерством освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, структурними підрозділами з фізичної культури та спорту обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій за поданням структурних підрозділів з фізичної культури та спорту районних держадміністрацій або органів місцевого самоврядування для міст обласного значення;

- друга категорія – структурними підрозділами з фізичної культури та спорту районних держадміністрацій або органів місцевого самоврядування для міст обласного значення за поданням засновника (власника) спортивної школи.

Категорія надається спортивній школі на підставі заяви засновника (власника) або уповноваженого ним органу та з урахуванням вимог, визначених у додатку, строком на чотири роки. Після закінчення строку категорія підтверджується або змінюється. Спортивна школа, яка не одержала вищу, першу або другу категорію, вважається такою, що не має категорії. Орган, який надав спортивній школі вищу, першу або другу категорію, має право перевірити дотримання вимог, визначених у додатку до цього Положення. За підсумками перевірки спортивна школа може бути позбавлена наданої категорії.

Спеціалізованою дитячо-юнацькою спортивною школою олімпійського резерву може бути лише спортивна школа, яка має вищу категорію з олімпійських видів спорту.

Спортивна школа набуває такого статусу за рішенням Мінмолодьспорту.

Навчально-тренувальна та спортивна робота спортивної школи проводиться за навчальними програмами з видів спорту, що затверджуються Мінмолодьспортом.

Основними формами навчально-тренувальної роботи є групові навчально-тренувальні заняття, тренування за індивідуальними планами, виховні заходи, медико-відновні заходи, навчально-тренувальні збори, практика суддівства спортивних змагань.

Основною формою спортивної роботи є участь вихованців у спортивних змаганнях різного рівня.

Навчальний рік у спортивній школі починається з 1 вересня.

Річний навчальний план для кожної групи розраховується на 52 тижні. У межах зазначеного плану передбачається проведення протягом шести тижнів навчально-тренувальних занять в умовах спортивно-оздоровчого табору та/або за індивідуальними планами вихованців на період їх активного відпочинку.

Тривалість навчальної години в спортивній школі становить 45 хвилин.

Тривалість одного заняття в спортивній школі не може перевищувати:

- двох навчальних годин у групах початкової підготовки;
- трьох навчальних годин у групах попередньої базової підготовки, за винятком четвертого і п'ятого років навчання, коли допускається чотири навчальні години, але не більше двох разів на тиждень;
- не менше чотирьох навчальних годин у групах спеціалізованої базової підготовки та підготовки до вищих досягнень.

Режим щоденної роботи спортивної школи визначається розкладом занять, що затверджується на навчальний рік директором спортивної школи, правилами внутрішнього трудового розпорядку та колективним договором між адміністрацією спортивної школи та профспілковим комітетом, а у разі відсутності профспілкового комітету – представниками трудового колективу, що обрані та уповноважені ним.

У період канікул у загальноосвітніх навчальних закладах спортивна школа працює за окремим планом, затвердженим її директором.

Адміністрація спортивної школи створює для вихованців, тренерів-викладачів та інших працівників безпечні умови для навчально-тренувальної, спортивної та іншої роботи.

Норми наповнюваності груп відділень з видів спорту і тижневий режим навчально-тренувальної та спортивної роботи спортивних шкіл устанавлюються відповідно до навчальних програм з видів спорту.

Наповненість груп початкової підготовки та груп попередньої базової підготовки у канікулярний період корегується директором спортивної школи і повинна становити не менше 50 відсотків норми наповнюваності.

Безпосереднє керівництво спортивною школою здійснює директор, який призначається на посаду (звільняється з посади) засновником (власником) відповідно до законодавства.

На посаду директора спортивної школи призначається особа, яка є громадянином України, має вищу освіту з фізичного виховання і спорту за ступенем «магістр», стаж роботи у закладах та організаціях фізкультурно-спортивної спрямованості не менш як три роки.

Директор спортивної школи:

- здійснює загальне керівництво спортивною школою, забезпечує раціональний добір і розстановку кадрів, забезпечує створення належних умов для підвищення фахового рівня працівників;
- забезпечує та контролює проведення навчально-тренувальної та спортивної роботи, несе відповідальність перед засновником (власником) за її результати;
- в установленому порядку за погодженням із засновником затверджує структуру і штатний розпис спортивної школи, контролює додержання виконавчої та фінансової дисципліни;
- забезпечує додержання вимог охорони здоров'я, антидопінгового законодавства, праці і господарської діяльності, санітарно-гігієнічних, протипожежних норм і норм техніки безпеки та несе за це відповідальність;
- представляє спортивну школу на підприємствах, в установах, організаціях та органах влади;
- розпоряджається в установленому порядку майном і коштами спортивної школи, укладає угоди, відкриває рахунки в установах банків або органах Державного казначейства;
- видає у межах своїх повноважень накази та розпорядження і контролює їх виконання; затверджує посадові інструкції працівників;
- приймає на роботу і звільняє з роботи тренерів-викладачів та інших фахівців відповідно до законодавства;
- установлює в межах затвердженого фонду заробітної плати надбавки і розглядає питання щодо надання доплат, премій і матеріальної допомоги тренерам-викладачам та іншим фахівцям спортивної школи, вживає інших заходів заохочення, а також дисциплінарного впливу;
- несе відповідальність за виконання покладених на спортивну школу завдань, за результати фінансово-господарської діяльності, стан і збереження будівель та іншого майна, переданого в користування і володіння спортивної школи.

Заступник директора спортивної школи з навчально-тренувальної роботи:

- несе відповідальність за організацію та здійснює контроль за проведенням навчально-тренувальних занять;
- контролює проведення відбору вихованців, комплектацію навчальних груп, виконання вихованцями встановлених вимог для переведення їх з однієї групи підготовки до іншої;
- організовує роботу інструкторів-методистів;
- здійснює контроль за виконанням вихованцями індивідуальних планів підготовки;
- готує пропозиції щодо тарифікації тренерів-викладачів;

- координує роботу з науково-методичного та медичного забезпечення;
- несе відповідальність за додержанням санітарно-гігієнічних вимог, антидопінгового законодавства, правил техніки безпеки під час проведення навчально-тренувальної та спортивної роботи;
- організовує роботу з узагальнення досвіду роботи тренерів-викладачів.

Програма є основним документом, що визначає спрямованість і зміст навчального процесу в ДЮСШ та СДЮШОР незалежно від їх відомчої приналежності. В окремих випадках згідно з конкретними умовами роботи ДЮСШ і СДЮШОР (кліматичні умови, наявність матеріальної бази тощо) дирекція та тренерська рада школи мають право вносити часткові зміни в зміст цієї програми, зберігаючи при цьому її основну скерованість.

У розділі «Організаційно-методичні вказівки» наведені мета, завдання, принципи, зміст спортивного тренування на етапах багаторічної підготовки стрільців.

У розділі «Планування навчально-тренувальної роботи» викладені основні питання періодизації тренувального процесу та наведені навчальний план з розподілом навчальних годин по роках, приблизні плани-схеми річних і тижневих циклів підготовки.

Розділ «Програмний матеріал навчання» включає навчальний матеріал з теоретичної, фізичної та технічної підготовки для груп початкової, попередньої базової, спеціалізованої базової підготовки та груп підготовки до вищих досягнень.

В останніх розділах програми викладається зміст психологічної підготовки, виховної роботи, відновлювальних заходів, інструкторської та суддівської практики, відбору та контролю.

Режим роботи та наповнюваність навчальних груп з кульової стрільби у спортивних школах

Рік навчання	Вік учнів для зарахування, років	Кількість			Вимоги до спортивної підготовленості
		груп у школі	учнів у групі	навчальних годин на тиждень	
Групи початкової підготовки					
1-й	10-13	4	8	6	Виконання контрольних нормативів
Більше 1	11-13	4	8	8	
Групи попередньої базової підготовки					
1-й	12-13	3	6	12	Виконання контрольних нормативів
2-й	13-15	3	6	14	I юн. розряд
3-й	14-16	2	5	18	III розряд
Більше 3	15-16	2	4	20	II і 50% I розряду
Групи спеціалізованої базової підготовки					
1-й	16-18	1	4	24	I розряд

2-й	17-18	1	4	26	І розряд і 50% КМС
Більше 2	18-20	1	3	28	КМС і МС
Групи підготовки до вищих досягнень					
Увесь термін	3 20	1	2	32*	Підтвердження МС, МСМК

З метою більш чіткої організації навчально-тренувального процесу по видах зброї ДЮСШ і СДЮШОР мають комплектуватися такими відділеннями кульової стрільби: гвинтівкове; пістолетне; по мішені, що рухається.

Комплектування груп початкової підготовки проводиться протягом усього року. Основними чинниками для зарахування учнів до школи, переведення їх до груп вищих розрядів або відрахування є виконання ними контрольних нормативів з фізичної та спортивно-технічної підготовки (за умов відсутності медичних протипоказань). Як виняток, за рішенням тренерської ради та рекомендацією лікаря до груп початкової підготовки можуть зараховуватися діти, на 1-2 роки молодші встановленого мінімального віку.

Підставою для зарахування учнів до навчальної групи є виконання одного з контрольних нормативів з технічної підготовки, що передбачається програмою, а також нормативів із загальної та спеціальної підготовки.

Заліки з усіх видів підготовки приймаються на перевідних іспитах, що проводяться згідно з річним загальношкільним планом.

До груп можуть зараховуватись учні, на 1-2 роки молодші або старші встановленого віку, за умов виконання ними відповідних контрольних нормативів та клопотання педагогічної ради школи.

Учні, які по закінченні навчального року не виконали вимоги, що передбачаються програмою для даної навчальної групи, до наступної групи не переводяться. Вони можуть бути залишені в цій групі повторно (не більш 2 разів) або відраховані зі школи.

Склад укомплектованих груп затверджується наказом директора школи. Навчальний рік в усіх групах школи починається 1 вересня. Навчальні заняття проводяться за розкладом згідно з навчальним планом, що розрахований на 46 тижнів, і навчальними програмами, які регламентують обсяг навчальних навантажень. Навчально-тренувальна робота у відділеннях планується в академічних годинах.

Вважається, що закінчили школу учні-спортсмени, які виконали програмні вимоги. Випускникам за рішенням педагогічної ради видаються свідоцтва про закінчення школи із зазначенням рівня спортивної підготовленості (кваліфікації), а також посвідчення громадського інструктора та судді зі спорту

Лекцію розробив викладач

Демічковський А.П.

Обговорено на засіданні кафедри стрільби та технічних видів спорту

Протокол № _____ від _____ 20__ р.